

Astra Piotrowska

Instytut Literatury Światowej im. Maksyma Gorkiego

Biuletyn Polonistyczny 17/53, 101-103

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

m.in. przedmowę W.W.Witt pt. "Andrzej Strug, jego wriemia, jego gieroi" - do: A.Strug, Nowele i opowiadania, Moskwa 1971, i N.A. Bogomołowej, Wybór i komentarze do książki: B.Leśmian, Wiersze, Moskwa 1970.

Poza tym, jak wiadomo, w ZSRR wydawana jest Biblioteka Literatury Polskiej, do której kolegium redakcyjnego wchodzi W.A. Choriew, autor licznych przedmów do ogłaszanych w tej serii książek, np.: S.Dyगत, Proza, Moskwa 1971; K.Filipowicz, Mikroromany, Moskwa 1972.

Obecnie w Instytucie odbywa aspiranturę polonistka O.R.Łopachina, która przygotowuje pracę kandydacką nt. "Problema riealizma w twórczestwie Władysława Reymonta". Na materiałach tej rozprawy opiera się jej artykuł "Riealizm i naturalizm w romanie Reymonta » Obietowannaja ziemia«" ("Realizm i naturalizm w powieści Reymonta » Ziemia obiecana«").

Tamara Agapkina
Tłum. Anna Grygo

Instytut Literatury Światowej im. Maksyma Gorkiego

Jak w latach poprzednich, Instytut Literatury Światowej im. Maksyma Gorkiego AN ZSRR w Moskwie zajmuje się intensywnie studiami nad europejskimi literaturami socjalistycznymi, w tym - nad literaturą polską.

Wspólnie z Instytutem Słowianoznawstwa i Bałkanistyki oraz Instytutem Literatury Rosyjskiej (Leningrad) ILŚ opublikował pierwszą pracę zespołową poświęconą polsko-rosyjskim związkom literackim w okresie czterech wieków (od w. XVII do dziś): "Polsko-russkije litieraturnyje swiazi", "Nauka", Moskwa 1970. Większość rozpraw zawartych w tej publikacji wyszła spod pióra pracowników Instytutu Literatury Światowej (O.A.Dierżawinej, W.D. Kuźminej, E.M.Dwojczenko-Markowej, A.G.Piotrowskiej, S.I.Belży, J.W.Staniukowicz, E.S.Kurbatowej).

Problemom literatury antyfaszystowskiego Ruchu Oporu w krajach Europy poświęcona jest księga Instytutu: "Litieratura antifaszistkogo Soprotiwlenija w stranach Jewropy 1939-1945" ("Literatura antyfaszystowskiego Ruchu Oporu w krajach Europy 1939-1945"), Moskwa 1972 - pierwsze opracowanie tego typu nie tylko w literaturoznawstwie radzieckim, lecz i światowym.

W oparciu o obszerny materiał faktograficzny (Czechosłowacji, Danii, Polski, Norwegii, Holandii, Francji, Grecji, Jugosławii, Albanii, Bułgarii, Rumunii, Węgier, Włoch, Niemiec) autorzy rozpatrują bojowe, obywatelskie, humanistyczne i demokratyczne tendencje literatury Ruchu Oporu w wymienionych krajach, wyzyskując mało znane materiały archiwalne. Dzieło uzupełnia obszerna bibliografia i materiał ilustracyjny autorstwa malarzy - uczestników Ruchu Oporu. W pracy znalazły się artykuły o literaturze polskiego Ruchu Oporu (A.Piotrowska) i teatrze podziemnym (E.Kurbatowa).

W r. 1973 Instytut wydał książkę "K istorii russkogo romantizma", której problematyka wiąże się ściśle z problematyką naukową VII Kongresu Sławistów w Warszawie, przygotowaną przez pracowników Oddziału Literatury Rosyjskiej ILŚ przy współudziale badaczy z Oddziału Historii Literatur Obcych i innych uczonych. Znajduje się w niej artykuł A.Piotrowskiej "O typologii wczesnych poematów romantycznych Puszkina i Mickiewicza", na którym autorka oparła swe wystąpienie na radziecko-polskim sympozjum w Moskwie (kwiecień 1972).

Problemom badań nad literaturami socjalistycznymi poświęcona jest nowa książka Instytutu "Gieroj chudożestwiennoj prozy. Socjalisticeskije strany Jewropy" ("Bohater prozy artystycznej Socjalistyczne kraje Europy"), Moskwa 1973, w której przygotowaniu brali udział wszyscy pracownicy Sektora Literatur Socjalistycznych Krajów Europy ILŚ. Redaktorami tego tomu są: N.I. Bałaszow, J.A.Kożewnikow, O.K.Rossijanow, J.W.Staniukowicz. Tematem książki jest problem nowego bohatera w literaturze socjalistycznych krajów Europy. Prawidłowość tworzenia takiego bohatera przedstawiono tam w świetle wspólnych zadań łączących europejskie kraje socjalistyczne i konkretnych narodowych warunków, w których rozwijały się te kraje i które wpłynęły na formowanie ich własnych bohaterów literackich. Rozdział piąty tej książki: "Sowriemiennik w litieraturie socjalisticeskich stran

i polskaja proza" ("Człowiek współczesny w literaturze krajów socjalistycznych a polska proza") napisała A. Piotrowska przy współudziale N.B.Jakowlewej i T.W.Żurawlewej.

W końcu r. 1973 J.W.Staniukowicz złożyła w wydawnictwie "Nauka" monografię "Riealizm Marii Dąbrowskoj" ("Realizm Marii Dąbrowskiej"), duże studium oparte na jej rozprawie kandydackiej.

We wrześniu 1973 r. odbyła się w ILS konferencja naukowa poświęcona podstawowemu problemowi, nad którym pracuje obecnie Instytut: "Ogólne i specyficzne cechy literatur socjalistycznych krajów Europy". W konferencji, mającej charakter roboczy, wzięli udział pracownicy ILS i Instytutu Słowianoznawstwa i Bałkanistyki. Na temat współczesnej literatury polskiej i krytyki wypowiadali się: A.Piotrowska, J.Staniukowicz, W.Choriew, W.Lipatow. Obszerne sprawozdanie z konferencji ukazało się w nrze 2 czasopisma "Woprosy Literatury" z r. 1974.

Obecnie poloniści ILS (S.Belza, A.Piotrowska, J.Staniukowicz) wspólnie z pracownikami Sektora Literatur Krajów Socjalistycznych kontynuują badania nad problematyką "Ogólnych i specyficznych cech literatur europejskich krajów socjalistycznych" oraz rozpoczynają badania nad problematyką polsko-rosyjskich związków literackich na przełomie XIX i XX wieku - w typologicznym ujęciu ("Polsko-russkije litieraturnyje wzaimoswiazzi na rubieże XIX i XX wieka w tipologiczeskom aspiectie").

Kand.nauk filologicznych Astra Piotrowska
Tłum. Anna Grygo

O kartotekach przekładów
w Bibliotece Literatury Obcej w Moskwie

Wszeczhwiązkowa Państwowa Biblioteka Literatury Obcej w Moskwie od paru dziesiątek lat gromadzi materiały dotyczące literatur słowiańskich, wśród których poczesne miejsce zajmuje literatura polska. Rezultaty badań - informatory bibliograficzne, takie jak "Literatura piękna narodów słowiańskich w prze-